

Sammendrag:

Trafikkutviklingen på Stavanger lufthavn Sola 2000-2010

Luftfartsverket (LV) planlegger å utvide terminalen på Stavanger lufthavn Sola. Lønnsomheten i investeringen er følsom overfor forutsetningene om vekst i trafikkinntekter, som igjen avhenger av passasjerveksten og veksten i flybevegelser. Høsten 1999 utarbeidet LV prognoser for landets lufthavner for perioden 1999-2010. For Sola ble trafikkveksten innenlands anslått til 3,6 prosent pr år. Grunlaget for prognosen var TØIs grunnprognoser fra den nasjonale persontransportmodellen (NTM) kombinert med ulike typer tilleggsvurderinger.

Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til trafikkutviklingen på Sola, blant annet som følge av at oljeaktiviteten reduseres. På bakgrunn av dette fikk TØI i oppdrag å vurdere den foreliggende passasjerprognosen på Sola. I dette arbeidet har vi:

- (i) Foretatt en gjennomgang av grunnprognosen med tanke på å klarlegge hvilke forhold den eksplisitt og implisitt tar hensyn til, og hvilke tilleggsvurderinger bør gjøres ved hjelp av andre metoder.
- (ii) Gjennomført en spørreundersøkelse mot bedrifter i Solas influensområde for å få næringslivets eget syn på utviklingen i sysselsetting og reiseaktivitet.

Rapporten munner ut i en justert prognose for innenlandsk trafikk over Sola i perioden 2000-2010, referert til som prognoseperioden. I tillegg gjøres en vurdering av utenlandsmarkedet.

Nærings- og sysselsettingsutviklingen i prognoseperioden

Både i 1999 og i inneværende år har det skjedd en omfattende nedbemanning innen petroleumrelatert virksomhet i Rogaland. Dette har blant annet resultert i at arbeidsledigheten i fylket har økt. Den økende arbeidsledigheten synes imidlertid å være av forbigående art. Næringslivet uttrykker tro på vekst, og også i SSBs framskrivning av fylkesvis sysselsetting antar man en svak økning i kommende tiårsperiode.

Det er derfor ikke grunn til å forvente noen oppbygging av arbeidsledigheten i fylket eller i Solas influensområde. Man kan imidlertid vente seg en vridning i sysselsettingen. Oljesektoren vil relativt sett bli mindre dominerende, mens varehandel/hotell/restaurant, bygg og anlegg og offentlig og privat tjenesteyting vil få noe større betydning.

Vekst i flytrafikken basert på næringslivets egne vurderinger

Næringslivets egne vurderinger gir beskjedne vekstrater for arbeidsbetingede flyreiser, knapt to prosent pr år. Bedrifter innen primærnæringene angir høyest vekstrater (3,4 prosent), mens industrien og offentlig administrasjon ligger lavest (0,7 prosent). Det er interessant å merke seg at bedrifter tilknyttet olje-/gassutvinning og bergverk, tross alle dystre spådommer, er blant de som angir høyest vekstrater.

Grunnprognosen

Grunnprognosen beskriver langsiktig utvikling i innenlands persontransport, og omfatter framskrivninger av antall reiser og persontransportarbeid for transportmidlene bil, buss, båt, tog og fly. Prognosene er utarbeidet ved hjelp av den nasjonal persontransportmodellen, og tar blant annet hensyn til forventet utvikling i økonomien, befolkningsutvikling og planlagte investeringer i infrastrukturen. Modellen er under stadig utvikling og med dagens versjon er det flere forhold som det bør korrigeres for, spesielt når man utarbeider prognoser med høy detaljeringsgrad som for eksempel passasjerantall på den enkelte lufthavn. Med utgangspunkt i grunnprognosens vekstrater for antall flyreiser til og fra Sola er det i denne rapporten gjort justeringer med hensyn til usikkerhet i effekten av økt trafikktilbud, konsekvensene av økonomisk utvikling, nærings- og sysselsettingsvridning og fordeling mellom ulike reisemål. Justert prognose for Sola havner på 3,3 prosent årlig vekst i perioden 2000-2010 for antall innenlands passasjerer kommet/reist.

Konklusjon

Forutsatt Finansdepartementets prognoser om avtagende vekst i norsk økonomi i neste tiårsperiode, vil den årlige vekstraten i antall innenlands flyreiser i gjennomsnitt ligge lavere enn hva som har vært tilfelle de siste 30 år. Næringslivets anslag på vekst i arbeidsbetingede reiser virker imidlertid urimelige lave sett i lys av at bedriftene i spørreundersøkelsen forventer en årlig sysselsettingsvekst på 2,2 prosent i prognoseperioden. Til tross for en viss vridning i næringsstrukturen, virker det som en selvmotsigelse at vekstratene for flyreiser er såpass mye lavere enn veksten i antall ansatte.

Med utgangspunkt i gjennomgangen av modellberegninger og vurdering av stedsspesifikke forhold anbefaler vi derfor at Luftfartsverket legger til grunn prognosen på 3,3 prosent årlig vekst i innenlands passasjerer kommet/reist på Stavanger lufthavn Sola for perioden 2000-2010. Dette stemmer også godt overens med flyselskapenes vurderinger.

For utland har vi ikke foretatt noen gjennomgang av modellprognosen (nye versjoner av FØNIKS-modellen). Våre anslag på vekstrater er kun basert på analyser av trender og informasjon fra spørreundersøkelsen og andre intervjuer. Sluttsatsen av denne gjennomgangen er at det er rimelig å anta vekst i utenlandstrafikken minst på linje med innenlandsk trafikk.